

- Н.-д. центр індустр. пробл. розв. НАН України, Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : ІНЖЕК, 2006. – 496 с.
18. Тридід О.М. Організаційно-економічний механізм стратегічного розвитку підприємства : [монографія] / О.М. Тридід ; Харк. Держ. екон. ун-т. – Харків, 2002. – 363 с.
  19. Коротков Э.М. Концепция менеджмента : учеб. пособ. для студ. и слуш. по напр. «менеджмент» / Э.М. Коротков. – М. : ДеКА, 1996. – 301 с.
  20. Черных А.В. Механизм устойчивого развития предприятия в период активной инвестиционной деятельности : автореф. дис. ... канд. экон. наук : спец. 08.00.05 / А.В. Черных ; Белгородский государственный технический университет. – Белгород, 2006. – 20 с.
  21. Хміль Ф.І. Основи менеджменту : [підручник] / Ф.І. Хміль. – К. : Академвидав, 2003. – 608 с.
  22. Коршунова Е.Д. Моделирование процесса адаптивного управления организационным развитием предприятия инвестиционно-промышленной сферы / Е.Д. Коршунова // Менеджмент в России и за рубежом. – 2004. – № 2. – С. 34–39.
  23. Дунда С.П. Теоретичні підходи до визначення поняття «розвиток підприємства» / С.П. Дунда // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://jml.nau.edu.ua/index.php/PPEI/article/view/380/369>.
  24. Мариненко Н. Якісний розвиток промислового підприємства : діалектичний аналіз / Н. Мариненко // Схід. – Донецьк, 2013. – № 3(123). – С. 39–42.
  25. Чернавский Д.С. Эволюционная экономика и теория развивающихся систем / Д.С. Чернавский // Экономическая трансформация и эволюционная теория Й.Шумпетера. – М. : Институт экономики РАН, 2004. – 182 с.

УДК 336.201.3

Мельник О.В.
аспірант

Вінницького національного аграрного університету

ВПЛИВ ЗМІН У ПОДАТКОВОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ

У статті розглянуто та проаналізовано основні зміни в податковому законодавстві, а саме збільшення ставок податків та зменшення податкових пільг для сільськогосподарських підприємств – виробників, внесені до Податкового кодексу України з 1 січня 2016 р. відповідно до вимог МВФ у рамках програми розширеної підтримки української економіки, визначено їх вплив на аграрний сектор економіки на рівні держави. Встановлено основні негативні наслідки такого впровадження та запропоновано компромісні зміни, які б влаштували і державу, і аграріїв.

Ключові слова: оподаткування, спеціальний режим оподаткування податком на додану вартість, фіксований податок, податкова політика, спеціальний рахунок, податкова пільга.

Мельник О.В. ВЛИЯНИЕ ИЗМЕНЕНИЙ в НАЛОГОВОМ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВЕ НА СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫЙ БИЗНЕС в УКРАИНЕ

В статье рассмотрены и проанализированы основные изменения в налоговом законодательстве, а именно увеличение ставок налогов и уменьшение налоговых льгот для сельскохозяйственных предприятий – производителей, внесенные в Налоговый кодекс Украины с 1 января 2016 г. В соответствии с требованиями МВФ в рамках программы расширенной поддержки украинской экономики, определено их влияние на аграрный сектор экономики на уровне государства. Установлены основные негативные последствия такого внедрения и предложены компромиссные изменения, которые бы устроили и государство, и аграриев.

Ключевые слова: налогообложение, специальный режим налогообложения налогом на добавленную стоимость, фиксированный налог, налоговая политика, специальный счет, налоговые льготы.

Melnyk O.V. THE INFLUENCE OF CHANGES IN TAX LEGISLATION ON THE AGRICULTURAL BUSINESS IN UKRAINE

In the issue the major changes in tax legislation, such as the increase in tax rates and reducing tax incentives for agricultural enterprises – manufacturers, which were adopted in the Tax Code of Ukraine on 1 January 2016 in, are considered and analyzed. These changes were made in accordance with the requirements of the IMF under the extended Support Ukrainian economy. In addition, the impact of these changes to the agricultural sector at the state level was defined. The basic negative effects of the implementation were determined and the compromise changes, that would satisfy and the state and farmers, were proposed.

Keywords: taxation, special tax to value added tax, flat tax, tax policy, special account tax benefit.

Постановка проблеми. Система оподаткування є важливим критерієм розвитку бізнесу в кожній державі, це важіль, від якого відштовхуються підприємці, обираючи галузь економіки, яку вони будуть розвивати та в якій вони збираються отримувати прибуток.

Сільське господарство – це специфічна галузь для всіх країн та всіх економік, оскільки є дуже багато факторів, незалежних від людини, які на неї впливають. Географічне розташування, природні умови нашої держави створюють надсприятливі умови для розвитку сільського господарства. Однак існує ще один дуже важливий елемент розвитку даної галузі – це сприяння та підтримка держави, яка може виражатись в інвестиціях, субсидіюванні, наданні податкових пільг та знижок, лояльній податковій політиці.

Із початку незалежності України законотворцями приділялась значна увага зменшенню податкового навантаження на підприємства сільськогосподарського напрямку господарювання шляхом надання спеціального режиму оподаткування податком на додану вартість та запровадження єдиного фіксованого податку, що давало можливість платникам-виробникам прорахувати річні затрати на податки та активізувати діяльність із метою отримання максимального прибутку.

Нині Україна зазнає важкі часи, влада країни змушена вживати певних заходів для задоволення вимог МВФ із метою отримання кредитів для забезпечення певної стабільності економіки. Однак дані зміни не завжди є прийнятними для всіх верств населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Такі зарубіжні вчені, як А. Сміт, Д. Рікардо, Дж. Кейнс, А. Лаффер, К. Макконнелл, С. Брю, розглядали та вивчали теоретичні основи оподаткування, що було відображено в їхніх наукових працях. Окрім того, такі вчені, як М.І. Литвин, В.Г. Пансков, Д.Г. Чернік, С.А. Шаталов, приділили значну увагу об'єкту вивчення податків. Слід звернути увагу на те, що вивчені науковці вивчали систему оподаткування на рівні держави.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Зміни в податковому законодавстві стосовно оподаткування сільськогосподарських підприємств показують теоретичну основу, дають змогу лише поверхнево оцінити вплив змін на діяльність підприємств, але аналізуючи більш глибоко, можна зрозуміти та побачити негативні наслідки таких змін та їх вплив на економіку держави в цілому. Розглянувши питання з різних боків (із боку приватного сектору економіки та з боку державної влади), можна дійти висновку, що існують інші шляхи вирішення проблеми, які є більш компромісними та прийнятними для обох сторін.

Мета статті полягає у розгляді змін у податковому законодавстві щодо оподаткування сільськогосподарських підприємств, визначенні їх впливу на розвиток даної галузі економіки та основних компромісних аспектів вирішення проблеми, що виникає.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сільське господарство є важливою, можна сказати, провідною галуззю економіки України. Але враховуючи часті зміни в законодавстві держави, дана галузь опинилась під загрозою втрати стимулів для подальшого розвитку.

Українське сільське господарство має надвисокий потенціал, але для його реалізації аграрії дуже потребують підтримки держави.

Хочеться звернути увагу на те, що світова практика не має прикладів, коли якась галузь національної економіки була успішною та швидко розвивалась без інвестицій, але найголовнішою в даному аспекті є підтримка з боку держави.

Українські сільгоспвиробники рідко піднімали питання щодо свого скрутного становища, навіть незважаючи на те, що за всі роки незалежності Україна майже не фінансувала їх розвиток. Бідолашні аграрії тихо раділи й тому, що вони можуть користуватися пільгами в оподаткуванні, що й становило понад 90% загального обсягу державної підтримки.

Зокрема, з 1998 р. для сільськогосподарських підприємств-виробників діяв спеціальний режим оподаткування податком на додану вартість, відповідно до якого підприємство могло акумулювати кошти з податку на додану вартість на спеціальних рахунках для власних потреб (перелік яких було встановлено державою).

Звільнені від ПДВ сільгоспвиробники були платниками фіксованого сільськогосподарського податку в розмірі 0,45% від вартості землі. [1] Саме такі закони податкової політики дали змогу в 2014 р. додатково інвестувати у виробництво близько 24 млрд. грн., з яких 19,8 млрд. – завдяки спецрежиму ПДВ, 3,6 млрд. – завдяки єдиному фіксованому податку [2].

У 2015 р. завдяки такому податковому законодавству аграрії збагатили виробництво на 32 млрд. грн.: 28 млрд. грн. та 4 млрд. грн. відповідно.

Однак, з 1 січня 2016 р. для селян настали важкі часи, оскільки все докорінно змінилося, коли набрали чинності зміни до Податкового кодексу та норми

нового бюджету. З 1 січня 2016 р. для сільгоспвиробників існує диференційована система дії спеціальних режимів оподаткування податком на додану вартість відповідно до виду сільськогосподарської діяльності.

Відповідно до пункту 209.2 статті 209 розділу V Кодексу, позитивна різниця між сумою податкових зобов'язань звітного (податкового) періоду та сумою податкового кредиту звітного (податкового) періоду, визначена по окремих видах сільськогосподарських операцій, перераховується до державного бюджету України та на спеціальні рахунки сільськогосподарських підприємств у різних частках залежно від виду продукції:

а) по операціях із сільськогосподарськими товарами/послугами, крім операцій із зерновими та технічними культурами та операцій із продукцією тваринництва (далі – інша сільськогосподарська продукція):

- до державного бюджету України – 50%;
- на спеціальні рахунки, відкриті сільськогосподарськими підприємствами – суб'єктами спеціального режиму оподаткування в установах банків та/або в органах, які здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, – 50%;

б) по операціях із зерновими та технічними культурами підлягає перерахуванню:

- до державного бюджету України – 85%;
- на спеціальні рахунки, відкриті сільськогосподарськими підприємствами – суб'єктами спеціального режиму оподаткування в установах банків та/або в органах, які здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, – 15%;

в) по операціях із продукцією тваринництва підлягає перерахуванню:

- до державного бюджету України – 20%;
- на спеціальні рахунки, відкриті сільськогосподарськими підприємствами – суб'єктами спеціального режиму оподаткування в установах банків та/або в органах, які здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, – 80% [1].

Для забезпечення правильності розрахунків із бюджетом сільгоспвиробників зобов'язали відкрити ще додаткові спецрахунки залежно від виду діяльності в доповнення до вже існуючих спеціальних рахунків. Порядок перерахування коштів на такі рахунки встановлено Податковим кодексом України.

У доповнення до збільшення ставок оподаткування податком на додану вартість зросла ставка єдиного фіксованого податку з 0,45% до 0,81%. Лише в 2016 р. прогнозується сплата за використання ріллі та пасовищ у сумі 2,1 млрд. грн. [1].

В умовах кризової економіки та відсутності прямої бюджетної підтримки податкові пільги були для сільгоспвиробників єдиним вагомим інструментом державної допомоги. Відмова від спецрежиму оподаткування ПДВ та збільшення ставки фіксованого податку призведе до зменшення на 27 млрд. грн. об'єму коштів, що призведе до банкрутства значної кількості підприємств або примусить їх діяти в умовах тіньової економіки.

Для населення така податкова політика також відіграє негативну роль, оскільки слід очікувати підвищення цін на товари та зменшення виробництва на 4,3–4,5% (30 млрд. грн.). У результаті знизяться обсяги валової сільськогосподарської продукції, скоротяться обсяги валютного виторгу від експорту аграрної продукції в розмірі близько 1 млрд. дол. [2].

Різне збільшення фіскального навантаження змусить сільгосппідприємства скорочувати поголів'я худоби і птиці. за рахунками УЖАБ, поголів'я ВРХ у підприємствах аграрної галузі може знизити

тися на 49%, свиней – на 27%, птиці – на 27%, а зменшення поголів'я приведе за собою зменшення виробництва продукції тваринництва [2; 3].

Також, важливим наслідком такої податкової політики є скорочення кількості зайнятих у сільській місцевості, оскільки на сільськогосподарський напрям припадає основна зайнятість населення. Вірогідне скорочення може досягти 120 тис. осіб [4, с. 64].

Окрім того, край важке становище доповнюється ще й ускладненням механізму податкового адміністрування ПДВ, а саме: наявністю кількох електронних рахунків, запровадженням розподілу позитивної різниці між сумою податкових зобов'язань та сумою податкового кредиту ПДВ за вказаними вище видами операцій. Відповідно, зростає навантаження на працівників фінансово-бухгалтерської сфери сільськогосподарських підприємств.

Слід звернути увагу й на те, що більшість сільськогосподарських підприємств в Україні знаходяться за межами міста, відповідно, Інтернет-зв'язок та його швидкість не найкращі. До того ж багато малих і середніх фермерських господарств не мають не лише технічних засобів, а й достатньо кваліфікованих кадрів для освоєння такої складної системи адміністрування ПДВ, що призведе до помилок та нараховування штрафів фіскальною службою.

Враховуючи все вищевикладене, представники аграрної галузі почали піднімати тривогу. До Мінагрополітики постійно надходять звернення та скарги щодо необхідності відновлення дії спецрежимів оподаткування для сільськогосподарських підприємств.

Зрозуміло, що скасування податкових пільг – це одна з ключових вимог МВФ у рамках програми розширеної підтримки української економіки. Оскільки продовження співпраці з МВФ, отримання нових кредитних траншів – це запорука фінансової стабільності нашої країни, а скасування пільгового оподаткування аграрного сектора – одна з пріоритетних умов такої співпраці, ми повинні усвідомлювати відповідальність за стан вітчизняної економіки в цілому [4, с. 65].

Дана ситуація є доволі складною та потребує об'єктивного розгляду та пошуку компромісного вирішення. Фінансова стабільність – одна з важливих передумов успішної посівної кампанії, яка є гарантією продовольчої безпеки країни та основою експортного потенціалу [5, с. 147].

Зміни в оподаткуванні та скасування податкових пільг для сільськогосподарських підприємств і є компромісом з боку парламенту, президента та Верховної Ради. Однак даний варіант може бути вдосконалений із метою покращання роботи аграріїв.

Компромісом, прийнятним для сільгоспвиробників, може бути розподіл оподаткування 50 на 50, тобто відшкодування половини суми ПДВ на спеціальний рахунок та половини – до державного бюджету незалежно від виду діяльності. Ще одним компромісом може бути 100-відсоткова акумуляція ПДВ лише для малих сільськогосподарських підприємств із визначеною кількістю землі та обсягом оподаткованих операцій, що дасть можливість рости та розвиватись. Хоча, впроваджуючи останній «компроміс», існує ризик «дріблення» вже існуючих великих сільськогосподарських підприємств на менші, ті, які підпадуть під 100-відсоткову акумуляцію податку на додану вартість.

Сільське господарство – це специфічна галузь народного господарства. Особливістю даної галузі є те, що виробничими ресурсами виступають живі організми – рослини і тварини, на розвиток яких дуже важко впливати, оскільки існують певні біологічні закони розвитку живої природи.

Крім того, дана галузь господарства дуже залежна від зовнішніх факторів впливу, зокрема від погодних умов, наявності хвороб, епідемій, шкідників тощо. Виробник у результаті впливу даних факторів може миттєво втратити все та збанкрутіти.

Саме тому для сільськогосподарських підприємств-виробників потреба в додаткових фінансових стимулах є об'єктивною та обґрунтованою необхідною.

Висновки. До 2016 р. В Україні існували сприятливі умови з боку фіскальної політики для розвитку аграрного бізнесу. Однак із метою отримання позитивної оцінки та лояльності з боку МВФ влада була змушена прийняти низку змін у податковому законодавстві, які завдали значного удару по підприємствах сільськогосподарського напрямку. У зв'язку з даними змінами кількість підприємств аграрного сектору значно скорочується, багато з них шукають шляхи оптимізації прибутку та йдуть по шляхах тіньової економіки.

Відповідно, зміни у фіскальній політиці держави щодо аграрної галузі економіки на даний час мають багато негативних наслідків, хоча на рівні держави прогнозується збільшення надходжень до бюджету від сільського господарства. Негативні наслідки, які виникли в результаті внесених змін до податкового законодавства, видно неозброєним оком, позитивні ж можна бути прорахувати лише по завершенні бюджетного року, коли весь урожай буде зібрано та реалізовано.

Проаналізувавши теоретичну основу всіх змін та наслідків, винесено низку компромісних припущень, які б могли задовольнити і владу, і платників податків, і тим самим не заводити економіку «в тінь», а легалізувати весь грошовий обіг сільськогосподарських підприємств, не вимушуючи їх шукати шляхи оптимізації прибутку.

Таким чином, зміни у фіскальній політиці держави щодо аграрної галузі економіки потребують більш глибокого аналізу «села», його кадрових ресурсів фінансово-бухгалтерського потенціалу, матеріального забезпечення з метою всебічного задоволення потреб у змінах до податкового законодавства.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Стратегічний план розвитку ДФС України на 2015–2018 роки, затверджений Наказом ДФС України від 12.02.2015 [Електронний ресурс] – Режим доступу : sfs.gov.ua/data/normativ/.../Nakaz_DFS_80.doc.
3. Стратегія розвитку аграрного сектора економіки України на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minagro.gov.ua/node/7644>.
4. Босенко А.В. Важелі податкового регулювання в сільському господарстві країн ЄС / А.В. Босенко // Економічні моделі управління в сучасних умовах: теорія і практика : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (17 квітня 2015 р.) – Кіровоград : Ексклюзив-Систем, 2015. – С. 64–65.
5. Дема Д.І. Спрощена система оподаткування: реалії та перспективи в Україні / Д.І. Дема, І.В. Шевчук // Облік і фінанси АПК. – 2011. – № 1. – С. 146–149.
6. Ластовецький В.О. Галузевий бухгалтерський облік: проблеми теорії і практики : [навч. посіб.] / В.О. Ластовецький. – Чернівці : Прут, 2005. – 200 с.
7. Малишкін О. Диференціація поняття «Бухгалтерський облік»: податковий аспект / О. Малишкін // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – № 3. – С. 13–20.
8. Проскура К.П. Податкове адміністрування в Україні в посткризовий період: ефективність та напрями модернізації / К.П. Проскура. – К. : Емкон, 2014. – 376 с.
9. Филиппова Н.В. Гармонизація налогов как ключевой элемент интеграционных процессов / Н.В. Филиппова // Економіка про-

- мисловості. – 2015. – № 2. – С. 68–75 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/econprg_2015_2_6.
10. Юрий С.И. Фискальная и стимулирующая эффективность упрощенных режимов оподаткування для частных підприємств / С.И. Юрий,

- О.Р. Квасовський // Финансы Украины. – 2002. – № 8. – С. 63–70. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
12. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.treasury.gov.ua/>.

УДК 339.187.62

Микитюк О.Л.

*аспірант кафедри управління фінансово-економічною безпекою
Університету економіки та права «КРОК»*

МЕХАНІЗМ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ЛІЗИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ

Статтю присвячено дослідженню підходів до організації системи економічної безпеки суб'єктів господарювання під час здійснення лізингових операцій. Охарактеризовано та обґрунтовано концептуальні взаємозв'язки в процесі менеджменту економічної безпеки суб'єкта господарювання. Представлено оцінку впливу на лізингоодержувача зміни суми лізингових платежів.

Ключові слова: система економічної безпеки, суб'єкти господарювання, лізингові операції, система менеджменту економічної безпеки.

Микитюк А.Л. МЕХАНИЗМ ОРГАНИЗАЦИИ СИСТЕМЫ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ СУБЪЕКТОВ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ ПРИ ОСУЩЕСТВЛЕНИИ ЛИЗИНГОВЫХ ОПЕРАЦИЙ

Статья посвящена исследованию подходов к организации системы экономической безопасности субъектов хозяйствования при осуществлении лизинговых операций. Охарактеризованы и обоснованы концептуальные взаимосвязи в процессе управления экономической безопасностью предприятия. Представлена оценка воздействия на лизингополучателя изменения суммы лизинговых платежей.

Ключевые слова: система экономической безопасности, предприятия, лизинговые операции, система менеджмента экономической безопасности.

Mikitiuk A.L. ORGANIZATION MECHANISM OF ECONOMIC SECURITY SYSTEM OF ECONOMIC ENTITIES IN THE COURSE OF LEASING TRANSACTIONS

The article is devoted to research of approaches to organization of economic security system of economic entities in the course of leasing transactions. Conceptual interrelations in the process of enterprise economic security management are characterized and grounded. The assessment of changes in amount of lease payments' impact on lease is presented.

Keywords: economic security system, enterprises, leasing transactions, economic security management system

Постановка проблеми. Базові засади державної політики в умовах євроінтеграції України до Європейського співтовариства забезпечуються розробкою і впровадженням стимулюючих заходів з підвищення рівня конкурентоспроможності суб'єктів господарювання.

У діючих економічних умовах підвищення конкурентоспроможності формується за рахунок інвестиційних механізмів, насамперед лізингу.

Актуальність питання економічної безпеки лізингової компанії обумовлене багатьма ризиками: нестабільністю економічної та політичної ситуації, непрогнозованістю поведінки партнерів, непередбачуваністю змін у законодавстві, технологічним прогресом, невизначеністю потреб потенційних клієнтів, погодними умовами, неточністю інформації тощо. Натомість досягнення та підтримка бажаного рівня економічної безпеки в заданих межах дають змогу не тільки зберегти свою частку ринку або досягти зростання вартості підприємства, але й отримати перевагу над конкурентами, підвищити конкурентоспроможність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогодні проблема дослідження теоретичних і практичних аспектів основних принципів, підходів до створення та оптимальної організації системи економічної безпеки є досить актуальною та розглядається в роботах багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців, таких як: В. Алькема [1], Л. Гнілицька [2], В. Грушко [3],

О. Захаров [5], А. Могільний [4], С. Покропивний [6], П. Пригунов [9], С. Черкасова [11], Л. Шваб [12], Шемаєва [13], Л. Ярочкін [14] та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Забезпечення надійної системи економічної безпеки суб'єктів господарювання дає можливість швидко локалізувати та виявити зовнішні та внутрішні загрози їх діяльності. Зазначене зумовлює необхідність поглиблення наукових досліджень у напрямі обґрунтування механізму організації системи економічної безпеки суб'єктів господарювання під час здійснення лізингових операцій.

Мета статті полягає у дослідженні особливостей механізму організації системи економічної безпеки суб'єктів господарювання під час здійснення лізингових операцій, а також визначенні можливостей для сприятливого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Створення ефективної динамічної системи заходів вимагає належного моніторингу і повноцінної діяльності з гарантування економічної безпеки суб'єктів господарювання. Вона має бути спрямована на досягнення стійкого функціонування і розвитку, своєчасну мобілізацію і раціональне використання ресурсного забезпечення в умовах дії зовнішніх і внутрішніх загроз. У разі системного підходу як вхідні впливи розглядають сукупність економічних інтересів, цілей суб'єкта господарювання, загроз, а виходами є різновиди станів суб'єкта господарювання. Концептуальна схема